

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1977

127 111 111

BRNO 1980

KELTSKÁ SÍDELNÍ JÁMA VE STRACHOTÍNĚ

/okr. Břeclav/

Karel Ludikovský, AÚ ČSAV Brno

Obdobně jako v r. 1976 narušily těžební stroje ve štěrkovně, náležející do katastru obce Strachotín, další keltskou zahloubenou chatu pravouhlého půdorysu /srov. K. Ludikovský, PV 1976, 46/. Dochovaná část má neporušenou pouze jednu mírně konvexně prohnutou stěnu o délce 2,68 m. Jáma je zahloubena do štěrkového podloží 1,00 m; šedá, popelovitá vrstva nad tímto sterilním podložím má mocnost cca 0,30 m. Svrchní překryv tvoří cca 0,35 m silná vrstva písčité ornice.

Zahloubení chaty pod úroveň původního terénu v rozmezí nejméně 1,00 až 1,30 m řadí tuto stavbu již do okruhu laténských zemnic /srv. k tomu např. Mistřín, Mušov ap./.

Z obsahu popelovitých vrstev lze uvést shodný druhový a morfologický obsah keramických zlomků s chatou č. 1/1976, mazanice, zvřecí kosti ap.; kovové předměty nalezeny nebyly. Objekt lze tedy datovat shodně s chatou č. 1/1976 do stupně LC.

Poznámka:

1 Zprávy o výzkumech na těchto lokalitách viz: K. Ludikovský, PV 1966, 34; 1967, 56n.; 1968, 26 n. /Mistřín/; 1973, 44 n. /Mušov/ aj.

Keltische Siedlungsgrube in Strachotín /Bez. Břeclav/. Ähnlich wie im Jahre 1976 stürzten Bagger in der Schottergrube der Gemeinde Strachotín einen keltischen eingetieften Bau von rechteckigem Grundriss. Die Länge der ungestörten Wand beträgt 2,68 m; die Eintiefung in das Schotterliegende 1,0 m, die aschige Schicht unter der Ackerkrume 0,3 m.

Die Eintiefung der Hütte unter dem Niveau des ursprünglichen Terrains zwischen 1,0 bis 1,3 m reiht diesen Bau bereits in den Umkreis der latènezeitlichen Erdhütten /vergl. dazu z. B. Mistřín, Mušov u.ä./.

Aus den aschigen Schichten gewann man einen übereinstimmenden keramischen Inhalt mit Hütte Nr. 1/1976; das Objekt kann übereinstimmend mit dieser in Stufe LC datiert werden.

KELTSKÉ OPPIDUM HOSTÝN /OBEC CHVALČOV/

/okr. Kroměříž/

Karel Ludikovský, AÚ ČSAV Brno

Terénní odkryvy v letošní výzkumné sezóně se soustředily především na řez západním křídlem Slavkovské brány a přípravu průzkumu vodní nádrže v ohybu opevnění. Postupným snižováním dna řezu, které je v tomto úseku - vzhledem k obtížným přesunům odkopaných vrstev - velmi namáhavé, byl získán zajímavý vertikální profil situace. Svrchní vrstvu v šíři 5 m tvoří 0,3 - 0,4 m mocné zbytky hlíny, setlelého listí atd. Vlastní těleso svahu reprezentuje níže nejprve blok o mocnosti 1,0 m diagonálně rozdělený ve dvě strukturálně rozdílné vrstvy. Jílem, slínema menšími kameny promísená vrstva, nad vodní nádrží mocná 0,2 m, vyústovala až u dna průjezdu Slavkovskou branou; v její svážné části se nacházela suť velkých balvanů, dest ruovaných z vnitřní lícni hrabdy. Tato vrstva spočívala na černé, kulturní vrstvou promísené násypce, která tvořila vlastní výplň valového tělesa až do hloubky 1,30 m od povrchu. Zde byla oddělena horizontální vrstvou hrubého štěrku od spodních, základových částí valového tělesa. U vodní nádržky tvořilo zpevnění terénu hrazení z více než 0,50 m dlouhých balvanů; vymezení vnitřní části brány je vzdáleno cca 5,0 m od něj. Pozoruhodná je i výplň této části: na rozdíl od předchozích vrstev, obsahuje značné množství rozměrných balvanů; podstatnou součástí však zůstávají žlutá a zelená jíly, které svou povahou vytvářejí nepropustné vrstvy proti prosakování vody.

Již shora popsaný strukturální výběr materiálu pro skladbu jednotlivých vrstev valového tělesa dává svými technologickými vlastnostmi předpoklad k těsné existenci cisterny v této části opevnění. Jestliže je dosavadním výzkumem doložena výstavba valového tělesa Kelty až po štěrkovou úroveň nejnižší části, je při dalším výzkumu nyní věnována největší péče rozebírání zmíněných nepropustných vrstev. Tato část nemusela by již souviset s vlastním klešovitým opevněním brány, ale s vymezením nádrže, i když ji nepodminuje, neboť vlastní cisterna mohla být stejně dobře zahloubena do skály. Tyto otázky budou řešeny dalšími terénními odkryvy v příští výzkumné sezóně.

Z dalších terénních prací lze uvést dokončení sondáží na akropoli /Dr. Z. Měřínský 1975/ a úpravu terénu do původního stavu, dále pak odkryvné práce na plochách, svažujících se od akropole k západu.

Termoluminiscenční sondy, instalované ing. J. Kvasničkou v r. 1976, byly jmenovitě vyzvednuty a změřeny. Datování základové vrstvy z propálené mazanice obvodového valového tělesa /abs.dat 533 ± 150 před n.l. / je v souladu s archeologickými nálezy, získanými z obsahu valového tělesa.

Keltisches Oppidum Hostýn / Gemeinde Chvalčov, Bez. Kroměříž /. Die Terrainabdeckungen in der heurigen Grabungssaison konzentrierten sich vor allem auf den Schnitt im Westflügel der Slavkover Pforte und auf die Vorbereitungen zur Untersuchung des Wasserbehälters in dessen Biegung. Durch eine allmähliche Abnahme des Schnittbodens wurde ein interessantes Profil der Situation gewonnen. Die obere Schicht in einer Breite von 5 m bilden 0,3 - 0,4 m mächtige Erdreste, vermoderte Blätter u.ä. Den eigentlichen Wallkörper repräsentiert ein Block von einer 1,0 m Mächtigkeit, diagonal in zwei struktural unterschiedliche Schichten getrennt. Die mit Mergel u.ä. ausgefüllte obere Schicht mündete bis bei dem Boden der Durchfahrt in der Slavkover Pforte; in ihrem abfallenden Teil befanden sich Schutt von grösseren Steinen, die aus der Wallwand destruierten. Die untere, stark mit der Kulturschicht vermischte Aufschüttung, bildete die Ausfüllung des Wallkörpers bis zu einer Tiefe von 1,3 m von der Oberfläche. Von den tiefsten Schichten war sie durch eine Schicht groben Schotter abgeteilt.

Bei dem Wasserbehälter bildete die Terrainfestigung eine Umfriedung aus mehr als 0,5 m langen Steinblöcken; die Begrenzung des Innenteiles der Pforte ist ca. 5,0 m von dieser entfernt. Bemerkenswert ist die Ausfüllung dieses Teiles, der ausser Steinen ausschliesslich gelben und grünen Mergel enthält, der durch seine Eigenschaften eine wasserdichte Schicht bildet.

Bereits die oben angeführte Materialauswahl für die Zusammensetzung der einzelnen Schichten des Wallkörpers gibt durch ihre technologischen Parameter die Voraussetzung zur These über die Existenz einer Zisterne in diesem Teil der Befestigung. Wenn durch die bisherigen Grabungen der Bau des Wallkörpers einer zangenförmigen Pforte von den Kelten bis zum Schotterniveau belegt ist, könnte der tiefste /aus Letten und Mergel/ Teil entweder mit der Befestigung oder nur mit der Begrenzung des Behälters zusammenhängen, auch wenn sie diesen nicht bedingt; die eigentliche Zisterne konnte eben so gut in den Felsen eingetieft worden sein.

Von weiteren Terrainarbeiten kann die Beendigung der Sondagen auf der Akropolis und die Abdekungen auf Flächen angeführt werden, die von der Akropolis nach Westen absinken. Durch Thermoluminiscenz - Sonden, datierte ing. J. Kvasnička die Grundschichten aus durchgebranntem Lehm des Umfangwallkörpers absolut in das Jahr 533 ± 150 vor u.Z. Diese Datierung steht im Einklang mit den aus dem Inhalt des Wallkörpers gewonnenen archäologischen Funden.

LATÉNSKÁ SÍDLIŠTĚ NA KATASTRU HULÍNA A OKOLÍ

/okr. Kroměříž /

Karel Ludikovský, AÚ ČSAV Brno, Dalibor Kolbinger, Hulín

/Obr. 15 - 17 /

Systematickým průzkumem Hulína a jeho okolí se velmi intenzivně zabývá již řadu let Dalibor Kolbinger, který kromě zjištění řady jiných pravěkých kultur rozšířil novými objevy i stávající katastr laténských sídlišť a u řady již dříve známých lokalit obohatil jejich pramennou základnu. Nově objevená i známá, o další nálezový fond obohacená naleziště jsou uvedena se stručnými poznámkami o terénní situaci a s upozorněním na některé význačnější nálezy. Číslování jednotlivých lokalit navazuje na text první zprávy z r. 1974 / K. Ludikovský-D. Kolbinger, PV 1974, 35 n. / . Mapa z uvedeného článku je převzata a pro tuto zprávu doplněna novými nalezišti; pokud byl pouze doplněn nálezový inventář již publikovaných sídlišť, jsou tato uvedena pod původními čísly z r. 1974.

Dobručice /okr. Přerov / :

"U hanácké kyselky" /26/ - V západní části nízké terénní vlny, rozkládající se vedle uvedeného pramene minerální vody, byly nalezeny další doklady o osídlení.

"U hanácké kyselky" /30/ - Na téže terénní vlně, avšak ve vzdálenosti cca 150 m východně od polohy č. 26, sesbírány sporadické nálezy sídlištního charakteru. Z úseku mezi oběma sídlišti /26 a 30/ nálezy dosud chybí.

Hlinsko pod Hostýnem :

"Vrchní a dolní záplotí" /37/ - Sídliště se rozkládá v horní části svahu nad vsí za zahradami a jeho poloha je z dosud známých lokalit dosti neobvyklá. Z geografického hlediska je naleziště situováno na spojnici /komunikaci? / nížinné oblasti holešovské s Hostýnem.

Hulín /okr. Kroměříž / :

"Sedliska" /38/ - Stejnomené návršíčko se nachází již v inundačním pásmu řeky Moravy. V poslední době došlo při výstavbě hráze Doubravnického rybníka ke zničení bezejmenného potůčku. Mezi hojnými slovenskými střepy, známými již z minulého století, se vyskytl i ojedinělý fragment laténské keramiky. S ohledem na rozsah devastace naleziště není pravděpodobné, že bude možné ještě získat další informace.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1977

- Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně , sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : doc. dr. B. Klíma, A. Malinková, A. Šik
Na titulním listě : Bronzová dýka z únětického pohřebiště v Mušově
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov,
provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné